

СИЛАБУС
ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ОК6

Тип дисципліни	<i>Обов'язкова.</i>
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	I курс, 2 семестр
Викладач (-і)	Косач І.А.
Профайл викладача (-ів)	https://pumo.stu.cn.ua/member/kosach-iryna-anatoliyivna/
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1, каб. 402. Телефон: (046) 665-261; Irish_kos@ukr.net

1. Анотація курсу.

Програма курсу "Основи академічного письма" призначена для базової підготовки здобувачів вищої освіти. Цей курс має на меті формування академічної культури, академічної грамотності, навичок академічного письма, необхідних для успішного провадження науково-дослідницької та науково-навчальної роботи в закладі вищої освіти, озброює необхідними знаннями щодо особливостей академічної комунікації.

Предметом навчальної дисципліни є теорія і методологія підготовки якісних текстів для оприлюднення отриманих наукових результатів або проектів пропозицій майбутніх досліджень з подальшим залученням фінансування. Оперування мовними засобами наукового стилю та формування академічної культури є запорукою успішної дослідницької роботи та майбутньої кар'єри.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни є формування академічної культури, академічної грамотності, необхідних для успішного провадження науково-дослідницької та науково-навчальної роботи в університеті.

3. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК11. Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу та суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати пізні форми та види рухової діяльності для забезпечення здорового способу життя.

ФК10. Здатність розробляти проекти нормативної документації з використанням чинної законодавчої бази та довідкових матеріалів.

Під час вивчення дисципліни здобувач має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН9. Вміти розробляти проекти технічних умов і технологічних інструкцій на харчові продукти.

ПРН 20. Вміти укладати ділову документацію державною мовою.

ПРН 22. Здійснювати ділову комунікацію у професійній сфері українською та іноземною мовою.

4. Пререквізити. Передумовою вивчення дисципліни є базові знання з української та іноземної мов.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Лабораторні заняття	14
Самостійна робота	60
Індивідуальне завдання – розрахункова графічна робота/курсова робота	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	3

лекційні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів тощо).

6. Тематика курсу.

МОДУЛЬ 1. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА

Тема 1. Засади сучасної вищої освіти

Університет від класичного до сучасного. Концепції класичного університету. Покликання університету через поєднання освіти, науки і культури. Основні засади європейської вищої освіти. Університет як корпорація; корпоративна етика; партнерство «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація».

Тема 2. Академічна доброчесність і її порушення

Академічна культура й етика у вищій освіті. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Academic Integrity. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі: основні положення.

Основні прояви академічної нечесності. Методи запобігання академічної нечесності; моральний осуд. Західний досвід покарання за нечесність. Професійні кодекси честі як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності.

Тема 3. Формування академічної культури на засадах інтелектуальної власності.

Інтелектуальна власність. Авторське право. Відкритий доступ до знань. Еволюція авторського права. Моделі авторського права. Нормативно-правова база, що регулює авторське право в Україні. Інтелектуальна власність у постіндустріальному й інформаційному суспільстві. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Міжнародні договори із забезпечення авторського права, чинні на території України. Різноманіття об'єктів авторського права. Можливості й правила використання інтелектуальної власності. Концепція «суспільного надбання».

Тема 4. Плагіат як прояв академічної нечесності.

Поняття плагіату. Еволюція поняття. Визначення плагіату в Законі України «Про вищу освіту». Причини розповсюдження плагіату. Університетські положення про запобігання плагіату. Плагіат у цифровому світі. Різноманіття видів плагіату інформацію. Формування академічної культури через ознайомлення студентів із поняттям інтелектуальної власності, основними правилами використання оригінальних текстів, цитування і

оформлення покликань як основний превентивний засіб недопущення плагіату. Виявлення плагіату, антиплагіатні програми.

Досвід України, Західних країн та провідних міжнародних видань. Нормативна база та організаційні засади боротьби з академічною не доброчесністю. Поєднання з кримінальним та трудовим законодавством. Класифікація категорії Scientific misconduct. Плагіат та піратство: причини та методи боротьби з цими явищами. Різниця у академічній та юридичній трактовці поняття плагіату.

МОДУЛЬ 2. НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТА.

Тема 5. Особливості сучасного наукового стилю

Стилі сучасної української мови. Мовні засоби наукового стилю. Форми наукового стилю. Специфіка наукової лексики. Фахова мова та її інструменти. Культура наукового мовлення.

Усне наукове мовлення. Правила публічного виступу. Вимоги до презентацій. Вміння тримати контакт з аудиторією. Застосування риторичного інструментарію, засобів емоційного впливу й переконання. Мистецтво слухати. Основні відмінності наукової статті та доповіді. Структура за типом «піщаного годинника», або «zoom-in, zoom-out» та технології заволодіння уваги слухача. Особливості висновків доповіді. Таргетування аудиторії та унікальність кожної доповіді. Жорсткий регламент. Контакт з аудиторією. Відмінність подання графічного та числового матеріалу. Дизайн слайдів. Питання та відповіді на них. Особливості портерної доповіді: дизайн постера та характер спілкування на стендовій доповіді.

Тема 6. Писемне наукове мовлення.

Основні жанри писемного наукового мовлення. Монографія. Наукова стаття. Тези. Анотація. Реферат. Ессе. Дипломна робота. Курсова робота. Вимоги до оформлення студентських наукових робіт та типові помилки.

Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту. Композиція наукового тексту. Типи логічного порядку наукових текстів.

МОДУЛЬ 3. РОБОТА З ЛІТЕРАТУРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Тема 7. Цитування.

Правила цитування й оформлення покликань. Цитата. Збереження особливостей авторського написання при цитуванні (орфографія, пунктуація, виділення тощо). Бібліографічне посилання. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання). Міжнародні стилі оформлення бібліографічних посилань, особливості використання.

Тема 8. Бібліографічний пошук.

Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталоги. Бібліографія. Пошук інформації. Робота з каталогами бібліотек. Робота з онлайн-каталогами; онлайн-каталоги українських (у тому числі університетських) бібліотек. Міжнародні онлайн-ресурси (безкоштовні та передплачені).

Пошук інформації в Інтернеті. Наукометричні бази даних (*Scopus*, *Web of Science* та інші). Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.

Реферативні бази даних та їх можливості для пошуку та аналізу установ, авторів, журналів і публікацій, RG: Основні функції, недоліки та переваги, вбудовані рейтинги, пошук партнерів та робочих місць; Google Scholar: пошук наукової інформації, бібліотека та внутрішні наукометричні дані. Scopus: Можливості пошуку, облікові записи статті, автора та установ. Керування індивідуальними профілями у Scopus, Google Scholar, Researcher ID, OrcID. Перспективи розвитку таких ресурсів.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /залік - 60/40</i>
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	-
Практичні (лабораторні) заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, відповідь на питання самостійного опрацювання, виконання практичних завдань</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Наявність конспекту лекцій, активність протягом навчального семестру, мінімальна кількість балів 21.</i>

Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 50 балів, підсумковий модульний контроль – до 10 балів.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії у вигляді тестування (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів за видами робіт	
	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	Повнота та своєчасність виконання завдань
Змістовний модуль 1. Формування академічної культури студента	0...5	0...10
Змістовний модуль 2. Наукове мовлення студента	0...5	0...15
Змістовний модуль 3. Робота з літературними джерелами	0...5	0...10
Підсумкова поточна оцінка за семестр	15	35

Підсумковий модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Формування академічної культури студента (Тестові завдання)	0...3
Змістовний модуль 2. Наукове мовлення студента (Тестові завдання)	0...4
Змістовний модуль 3. Робота з літературними джерелами (Тестові завдання)	0...3

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...50
Підсумковий модульний контроль	0...10
Залік	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу. Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну

заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Максимальна оцінка за невчасно здані роботи оцінюється за рівнем Е. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні лабораторних, контрольних та розрахунково-графічних робіт (КР/КП) (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

Базова

1. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Переклад з англійської. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP. URL:https://academicintegrity.org/wpcontent/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.
4. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку // Східноукраїнський Фонд соціальних досліджень. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/material.pdf
5. Ревуцька С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. – 81 с.
6. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с.

Допоміжні джерела

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с. URL: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf
2. Гужва О.О. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf

Законодавчі та нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Інституційні засади публічного управління та адміністрування <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4418>
2. Законодавство України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Нормативні акти України – <http://www.nau.ua>
4. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>